

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดสกล
ผู้เขียน	นายณรงค์ ทองใบ
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา	2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 4 ด้าน คือ ด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการตามโครงการ และร่วมติดตามประเมินผล 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ตามตัวแปรคือ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ความยาวนานในการอยู่อาศัยในท้องถิ่น ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน สภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาหรือกลุ่มพลังต่าง ๆ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 3) ประมวลปัญหาข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ (1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (2) แบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (3) แบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดสกล จำนวน 396 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มและการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การทดสอบเอฟ (F-test) และการเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ด้านร่วมคิด ($\bar{X}=3.16$) ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ($\bar{X}=3.06$) ด้านร่วมตัดสินใจ ($\bar{X}=2.95$) ด้านร่วมคิดตามประเมินผล ($\bar{X}=2.70$)

2. ระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมพบว่า

2.1 เพศชายมีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในด้านร่วมตัดสินใจสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้มีอายุระหว่าง 31-45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในด้านร่วมตัดสินใจสูงกว่าผู้มีอายุระหว่าง 15-30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ และกลุ่มอายุอื่นไม่พบความแตกต่าง

2.3 ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนา มีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 4 ด้านสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ผู้ที่มีระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านสูง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในด้านการมีส่วนร่วมคิดและด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการสูงกว่าผู้ที่มีความรู้ทั่วไปในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านน้อย-ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.5 ผู้ที่มีระดับการศึกษา รายได้ ความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นและระดับความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

3. ในแง่ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประชาชนร้อยละ 5.58 เห็นว่าเป็น อาชีพ ร้อยละ 12.62 เห็นว่าเป็น การเป็นผู้นำท้องถิ่น และร้อยละ 5.30 เห็นว่าเป็น การได้รับการยอมรับนับถือ ส่วนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ประชาชนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีเวลาเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 18.68 และเจ้าหน้าที่ขาดการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 7.32 ซึ่งมีผลน้อยมากจัดว่าไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้คือ ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ควรหาแนวทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเฉพาะควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้หญิงและผู้มีอายุระหว่าง 15-30 ปี นอกจากนี้ควรเผยแพร่

ความรู้เกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน หรือเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำบ้านด้วย

Thesis Title Participation of People in the Activities of
 Village Reading Centers in Changwat Satun
Author Mr. Narong Thongbai
Major Program Community Development Education
Academic Year 1994

Abstract

This study is intended (1) to measure the people's level of participation in the activities of village reading centers. The participation is considered in 4 aspects; initiation of ideas, decision-making, project performance, and follow-up and evaluation. (2) to compare the significant differences of these 4 aspects of participation in terms of sex, age group, income, educational attainment, length of residence, acquaintance with Non-formal Education Center officials, memberships of development or dynamic groups, and level of general knowledge of the village reading centers, and (3) to gather problems, issues and suggestions pertaining to the enhancement of the people's participation in the activities of the village reading centers. The research instrument is a questionnaire consisting of 4 parts. Part I is a checklist on the respondent's background information. Part II is the measurement test on the respondent's general knowledge of the activities of the reading centers. Part III is a set of Likert-scale questions of measure the respondent's level of participation in the activities of the village reading centers, and Part IV is a questionnaire aimed at eliciting the respondent's opinions on the

activities of the reading centers. The sampling population comprises 396 household heads or representatives residing in the villages in Satun, where the reading centers are situated. In analyzing the data, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's method for post-hoc multiple comparison are used.

The research findings are as follows:

1. In all 4 aspects, the level of participation in the activities of the village reading centers is moderate. The arithmetic mean for each aspect of participation is given, in descending order, as follows: $\bar{X}=3.16$ for initiation of ideas, $\bar{X}=3.06$ for project engagement, $\bar{X}=2.95$ for decision-making, and $\bar{X}=2.70$ for follow-up and evaluation.

2. With respect to the level of participation and variables affecting the participation, it is found that:

2.1 males' participation in decision-making is ranked higher than that of their female counterparts. The significant difference is at 0.05.

2.2 the participation in decision-making by the respondents aged 31-45 is ranked higher than that of the respondents aged 15-30. The significant difference is at 0.05. No significant differences are found in other age groups, nor in other aspects of participation.

2.3 the participation in all 4 aspects by the members or ex-members of development groups is ranked higher than that of non-members of development groups. The significant difference is at 0.01.

2.4 the participation in the initiation of ideas and in project performance by the respondents with a high

level of general knowledge of the village reading centers is ranked higher than that of those with a low or moderate level of general knowledge of the village reading centers. The significant difference is at 0.05. In other aspects of participation, there are no significant differences.

2.5 the respondents' differences in educational attainment, income, length of residence, and level of acquaintance with Non-formal Education Center officials constitute no significant differences toward their participation in the activities of the village reading centers.

3. With respect to the factors affecting the participation in the activities of the village reading centers, 8.58% of the respondents claim that the factor is occupation while 12.62% and 5.30% of the respondents claim that community leadership and community recognition are the relevant factors, respectively. Besides, the people's inability to afford the time, constituting 18.68%, and the officials' lack of public relations, constituting 7.32%, are claimed to lower the level of the people's participation in the activities of the village reading centers. However, all the above percentage is so low that it can be considered as non-significant to the participation in the activities of the village reading centers.

It has been suggested in this study that those who are in charge of the activities of the village reading centers should encourage the people, especially women and people aged 15-30 to participate more in these activities. Moreover, the

dissemination of information and knowledge to the village reading centers as well as the encouragement of the people to form their own community organizations or various forms of public groups will help contribute greatly to the participation in the activities of the village reading centers.